

SPIS TREŚCI

Europa – forma życia *intra et extra muros*.

Wstęp do wydania polskiego – *Wojciech Józef Burszta* 11

Wprowadzenie. Antropologia i antropologie 19

1. Czym jest historyczna antropologia kultury? 19
2. Rozwój antropologii 23
3. Szkoły problematyki historyczno-antropologicznej 29
4. Antropologia historyczna i biologiczna 41
5. Przegląd 45

CZĘŚĆ I. CIAŁO

Rozdział 1. Ciało i płęć 51

- a) Nowy stosunek do ciała i płci 51
- b) Rozwój stosunku do ciała 56
- c) Polityczna historia ciała 63
- d) Nagi człowiek 65
- e) Seksualność i role płci w historii 71
- f) Homoseksualizm i historia męczyzn 87

Rozdział 2. Zmysły i uczucia 93

- a) Ból 93
- b) Przemiany postrzegania zmysłowego 95
- c) Uczucia i kultura uczuć 101
- d) Melancholia, lęk i zazdrość 105

Rozdział 3. Ubranie i higiena 111

- a) Uzasadnienie i rozwój ubrania 111
- b) Higiena i urządzenia higieny 120

Rozdział 4. Wyżywienie i głód	125
a) Od niedożywienia do przejedzenia	125
b) Wspólnota posiłku i obyczaje przy stole	129
c) Zdobywanie pożywienia i żywieniowe tabu	131
d) Reforma żywienia i używki	139
Rozdział 5. Zdrowie, choroba, leczenie	144
a) Historia epidemii	144
b) Poglądy na zdrowie i chorobę	148
c) Historia medycyny	153
d) Polityka ochrony zdrowia i nowoczesna opieka zdrowotna	155
Rozdział 6. Wiek życia i śmierć	160
a) Stopnie wieku i ludzie starzy	160
b) Zaopatrzenie na starość	164
c) Dłuższy spodziewany wiek życia	165
d) Śmierć i pochówek	168
e) Pamięć o zmarłych i wyobrażenia o życiu pozagrobowym	171
f) Doświadczenie śmierci i nadzieja na życie pozagrobowe	174
g) Człowiek panem własnego ciała	180
CZĘŚĆ II. BLIŹNI	
Rozdział 1. Związek partnerski, małżeństwo, rodzina	183
a) Demografia historyczna	183
b) Systemy rodziny i pochodzenia	188
c) Formy rodzin i gospodarstw domowych	195
d) Kobieta i rodzina	200
e) Od tryumfu rodziny podstawowej do rozpadu rodziny?	205
Rozdział 2. Dzieciństwo i młodość	209
a) Rozród i kontrola urodzeń	209
b) Ciąża i poród	219
c) Dzieci nieślubne	221
d) Opieka nad niemowlętami i wychowanie dzieci	223
e) Młodość i kultura młodzieżowa	228
Rozdział 3. Socjalizacja, wychowanie, wykształcenie	233
a) Socjalizacja	233
b) Szkoły	234
c) Wykształcenie i jego znaczenie społeczne	240

Rozdział 4. Jednostki i grupy	242
a) Jednostki i grupy pierwotne	242
b) Wymiana darów	245
c) Sieci relacji społecznych	246
d) Duże grupy pomiędzy tożsamością a innością	250
e) Tożsamość indywidualna i imię własne	255
 Rozdział 5. Polityka i prawo	259
a) Antropologia historyczna polityki, prawa i państwa	259
b) Archaiczny porządek i gmina	262
c) Antyczne, żydowskie i chrześcijańskie korzenie nowoczesnego prawa i państwa	264
d) Od rewolucji prawnej średniowiecza do nowoczesnego państwa	267
e) Od państwa narodowego do rozpadu państwa	271
 Rozdział 6. Uwarstwienie i mobilność społeczna	274
a) Systemy rozwarstwienia i szanse mobilności	274
b) System społeczeństwa stanowego	283
c) Czy całkowita mobilność społeczna?	286
 Rozdział 7. Grupy marginesu	289
a) Znakowania w epokach nowoczesnej i przednowoczesnej	289
b) Nieosiadli	291
c) Niegodni i półświatek	296
d) Żydzi	300
e) Różnowiercy i uchodźcy	302
 Rozdział 8. Wykolejenie i kara	304
a) Kara i wymiar sprawiedliwości do procesu inkwizycyjnego	304
b) Przystępczość i wymiar kary	307
c) Kultura karania i kara śmierci	313
d) Czy przemiana kultury karania?	318
 Rozdział 9. Przemoc i wojna	320
a) Tortury	320
b) Wojna	323
c) Przemoc i pleć	328
d) Czy przemiana kultury przemocy?	330

Rozdział 10. Kontakty kultur	335
a) Typy kontaktów między kulturami.....	335
b) Historyczne widownie kontaktów kultur.....	340
c) Od konfliktu kultur do transkulturowości.....	346

CZEŚĆ III. OTACZAJĄCE ŚWIATY

Rozdział 1. Przestrzeń i natura	353
a) Historia przestrzeni i doświadczenie przestrzeni	353
b) Stosunek do natury i zwierząt.....	357
c) Kontrola przestrzeni, podróże, wędrówki	370

Rozdział 2. Gospodarka i dyscyplina.....	379
a) Dominacja dyskursu ekonomicznego i religia rynku	379
b) Rozwój stosunku do pracy i gospodarki.....	380
c) Racjonalność i społeczne dyscyplinowanie.....	386
d) Od gospodarki przemysłowej do poprzemysłowej.....	391
e) Antropologia i etyka gospodarki	394

Rozdział 3. Jakość życia.....	402
a) Standard życia, jakość życia, ubóstwo	402
b) Ubóstwo a więzi społeczne	404
c) Od opieki społecznej do państwa socjalnego	408
d) Konsumpcja a godność człowieka.....	414
e) Czas wolny i święta	416
f) Muzyka, taniec i teatr	424
g) Zabawa i sport	426

Rozdział 4. Budowanie i mieszkanie.....	431
a) Antropologia architektury.....	431
b) Postać miasta i jego funkcja	433
c) Budowanie i mieszkanie na wsi	441
d) Mieszkanie i inwentarz.....	443

Rozdział 5. Światy komunikacji.....	448
a) Komunikacja i formy obejścia	448
b) Kultura honoru, kultura hańby, pojedynek.....	455
c) Komunikacja, prawda i kłamstwo	463
d) Sygnały ciała	465

e) Symbole i rytuały	470
f) Język, oralność i piśmienność	475
g) Nowe media	481
Rozdział 6. Transcendencja a racjonalność	483
a) Religia ludu i religia elit	483
b) Rozwój religii	484
c) Funkcja religii a praktyka chrześcijaństwa	490
d) Racjonalność a epoka przednowoczesna	495
e) Od symboliki liczb do liczenia i mierzenia	499
f) Racjonalność na co dzień	501
g) Czy religia doczesności?	504
Rozdział 7. Czas i historia	507
a) Poczucie czasu i kultury czasu	507
b) Mierzenie czasu i kalendarz	510
c) Mierzenie czasu, dyscyplina czasu, reforma kalendarza	516
d) Pamięć i historia	522
Bibliografia	525
Indeks osób	587